

DE TRADITIE VAN DE BOEKENTAS AAN DE VLAGGENSTOK OPHANGEN

Jonas Slegers - Boekentas in Molenbeersel

‘Met vlag en wimpel geslaagd’

De (boeken)tas aan de vlaggenstok ophangen is een **traditie die leeft in Nederland**, maar via Nederlandse leerlingen die in België school volgen, **meegekomen is naar Belgisch Limburg**. Ook Nederlanders die aan de Belgische kant van de Maas wonen, brengen deze traditie mee. In deze tekst komen Joni, Lianne en Ryleessio aan het woord, drie Nederlandse leerlingen die in het laatste jaar secundair onderwijs zitten. Zij volgen les op campus de helix in Maasmechelen en willen deze traditie in ere houden.

Kijk wat ik heb gedaan

Lianne woont in België, in Rekem meer bepaald. ‘Je ziet ons huis bijna niet door de bomen, toch ga ik trots zijn als ik afstudeer. Heel de straat hoeft het niet te zien, maar ik wil het wel tonen aan mijn vrienden die in Nederland wonen of studeren’. Ryleessio woont in Nederland, Urmond. Hij wil het ook doen. Sociale media versterken de traditie volgens hem, een foto op Instagram toont dan: ‘kijk, ik ben geslaagd’. Volgers van je account reageren dan : **‘proficiat met je afstuderen, ik zag het aan de vlag’**. Joni woont in Nederland, Stein.

Nederland kent een traditie van bevlagen: bij de dodenherdenking op 4 mei, bij Prinsjesdag, enzovoort. Maar ook bij een huwelijksjubileum of bij carnaval; dan wordt de carnavalsvlag uitgehangen. Er bestaan zelfs wettelijke regels over het uithangen van een vlag: Ze moet beschenen worden door zonlicht of schijnwerpers en ze mag de grond niet raken.

Waarom doen we dit?

In Nederland wordt aan de vlag een rugzak of schooltas gehangen bij het **afstuderen van de secundaire school**. Traditioneel is dat de **Nederlandse vlag**, varianten zijn een oranje vlag of de vlag van je school. Voor Joni en Ryleessio, die in Nederland wonen, is het de normaalste zaak van de wereld. In België wordt enkel een vlag uitgehaald als de nationale voetbalploeg speelt. De Nederlanders die op Belgische scholen les volgen en de traditie staande houden in Belgisch Limburg, wonen meestal in Nederland. Lianne woont in België, maar vindt het belangrijk om dit ook te doen. De band is er nog, want zij heeft nog zeven jaar in Nederland gewoond.

De leerlingen stellen zich ook de vraag of je ook een Nederlandse vlag uithangt wanneer je een andere nationaliteit dan de Nederlandse hebt? Bij Nederlandse leerlingen van Marokkaanse afkomst hebben ze nog geen Marokkaanse vlag gezien, die hangen ook gewoon de Nederlandse uit. In de familie van Lianne heeft haar halfzus het ook gedaan, zij woont bij haar moeder in Nederland. Daar krijg je een telefoontje vanuit je school of je geslaagd bent of niet, en dan wordt de vlag buiten gehangen. Alle leerlingen doen dat op dezelfde dag. Geen vlag is niet geslaagd.

Wanneer is de traditie ontstaan?

Waar de traditie vandaan komt weten de leerlingen niet. Ryleessio weet niet of zijn ouders het ook gedaan hebben. Volgens de mama van Lianne is het **ontstaan na de Tweede Wereldoorlog** en zijn het oorspronkelijk **de scholen zelf** die begonnen zijn met het uithangen van

vlaggen. Vervolgens werd de rugzak of schooltas erbij gehangen om duidelijk te maken waarop het uithangen van de vlag wees. **Varianten** zijn dat er bijvoorbeeld ook potloden, pennen en papieren mee worden opgehangen. Er zijn ook verschillende soorten vlaggen die je kan kopen. Je kan dus **creatief** aan de slag met de traditie. Nadien vinden er meestal examenfeestjes plaats: een groepje van mensen die samen afspreken om één feest te geven, anders moet je naar wel 30 feestjes gaan.

Meestal wordt er ook een examenreis aan het afstuderen gekoppeld: in het Nederlands onderwijs is men al klaar op 29 mei, omdat er één generaal examen voor iedereen is. De reis wordt meestal met een groepje vrienden gemaakt. Toen Lisanne en haar beste vriendin afgestudeerd waren, zijn ze samen naar Parijs geweest.

Een symbool van trots voor het hele gezin

De vlag en tas aan de familiewoning zijn een symbool van trots voor het hele gezin. **Je mag de vlag zolang laten hangen als je zelf wil.** Gemiddeld is dat twee weken, maar er zijn er ook die het een dag of een maand laten hangen. Bij Rylessio blijft de vlag een maand hangen. 'Het mag wat langer duren, want we hebben lang genoeg op school gezeten'. Voor Lisanne volstaat een of twee weken, ze wil het ook niet te erg in de verf zetten.

Tot slot: Hoe gaan de leerlingen het zelf aanpakken als ze eind dit schooljaar afstuderen?

Lisanne gaat een kleine examenreis maken met haar beste vriendin of haar moeder, vanwege het symbolische karakter. Ze gaat gewoon de vlag uithangen met haar rugzak eraan. Rylessio gaat ook zijn vlag met rugzak uithangen en veel foto's maken om te delen via Instagram. Vermoedelijk volgt er ook een klein feestje met vrienden en familie. Joni gaat ook de vlag uithangen met boekentas, en met de boeken erbij. Ze plant ook een examenfeestje met daaraan gekoppeld een reis...

**Gebaseerd op een interview op campus de helix met Lisanne Herkert, Rylessio Maas en Joni Marx door Jonas Slegers op 7 maart 2024.*

**Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.*

INZENDER

Lisanne Herkert

LOCATIE

Belgisch Limburg

PERIODE

Op het moment dat studenten secundair onderwijs zijn afgestudeerd

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#feest #ritueel